

**ДУНДГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

48090 Дундговь аймаг, Сайнцагаан сум
Утас: 70592439, 70592208, 70593208
И-мэйл: dundgovi@audit.gov.mn

ЭРДЭНЭДАЛАЙ СУМЫН
МОНГОЛ АРДЫН НАМЫН
ХОРООНД

2020.07.30 № 120

танай _____ -ны № _____ -т

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3, Аймаг, нийслэл, сум, Дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд орон нутгийн хурлын сонгуульд оролцох Эрдэнэдалай сумын Монгол Ардын намын хорооны сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2020 оны сонгуульд оролцох Эрдэнэдалай сумын Монгол Ардын намын хороо нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа-2050”-д нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын дүнгийн хамт Төрийн аудитын байгууллагад ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Дундговь аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2020 оны сонгуульд оролцох нам, эвслийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817 - 1 : 2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817 - 6 : 2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817 - 8 : 2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2020 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2020-2022 оны төсвийн төсөөллийн тухай хууль, Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа-2050” болон холбогдох бусад байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг шалгуур болгосон.

Дүгнэлт

Эрдэнэдалай сумын Монгол Ардын намын хорооны сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2020 оны сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр, түүнд орсон зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, “Алсын хараа-2050”, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

0012020225

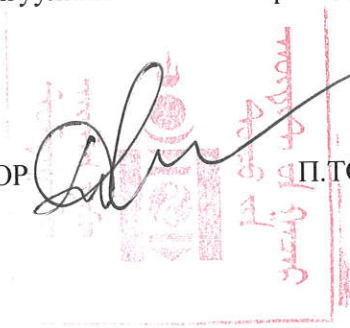
Эрдэнэдалай сумын Монгол Ардын намын мөрийн хөтөлбөр / 7 хуудас/-ийг хавсаргав.

Хувийг: Эрдэнэдалай сумын сонгуулийн хэсгийн хороонд. Хавсралт . 7 . . хуудастай.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

П.ТӨВСАНАА

ЭРДЭНЭДАЛАЙ СУМЫН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН СОНГУУЛЬД МОНГОЛ АРДЫН НАМААС ДЭВШҮҮЛЭХ МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР

УРИА: СУМАНДАА САЙХАН АМЬДРАХЫН ТӨЛӨӨ ХҮЧЭЭ НЭГТГЭЕ.

“Алсын хараа-2050” Монгол улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, “Дундговь аймгийн нийгэм, эдийн засгийг хөгжүүлэх 2018-2028 дунд хугацааны хөгжлийн хөтөлбөр”, “Монгол Ардын Намын 2020-2024 оны мөрийн хөтөлбөр” зэрэг бодлогын баримт бичгүүдэд суурилсан мөрийн хөтөлбөрийг 5 үндсэн бүлэг, 26 зорилт, 89 төсөл хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж ажиллана.

1. Иргэний хөгжлийн бодлого
2. Сайн засаглалын бодлого
3. Хөдөө аж ахуйн бодлого
4. Эдийн засгийн бодлого
5. Бүтээн байгуулалт, хөрөнгө оруулалтын бодлого

НЭГ. ИРГЭНИЙ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

- ✓ Эрүүл иргэн
- ✓ Боловсролтой иргэн
- ✓ Үндэсний өв, соёл урлагийг дэмжигч иргэн
- ✓ Эрүүл, идэвхтэй амьдралтай иргэн
- ✓ Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний эрх оролцоог нэмэгдүүлэх
- ✓ Ажилтай, орлоготой иргэн
- ✓ Залуучуудын хөгжлийг дэмжинэ
- ✓ Ахмадын хөгжлийг дэмжинэ.
- ✓ Нийгмийн хамгааллын бодлогыг оновчтой хэрэгжүүлнэ.
- ✓ Хүүхэд, гэр бүл эмэгтэйчүүдийн хөгжил

ХОЁР. САЙН ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО

- ✓ Мэргэшсэн чадварлаг төрийн алба
- ✓ Хүнд сурталгүй -цахим Дундговь
- ✓ Шилэн тендерийг зохион байгуулна.
- ✓ Хариуцлагатай уул уурхайг бий болгоно.
- ✓ Ногоон хөгжлийн бодлогыг хэрэгжүүлнэ.

ГУРАВ. ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН БОДЛОГО

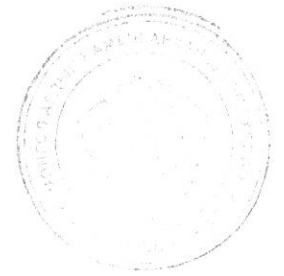
- ✓ Малчдын амьжиргааг сайжруулна.
- ✓ Малаас гарах бүтээгдэхүүний үр өгөөжийг нэмэгдүүлнэ.
- ✓ Мал эмнэлгийн үйлчилгээг чанаржуулна.
- ✓ Бэлчээрийн менежментийг сайжруулна.

- ✓ Хүнсний болон газар тариаланг дэмжинэ

ДӨРӨВ. ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО

- ✓ Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжинэ
- ✓ Төрөлжсөн аялал жуулчлал бий болгоно.
- ✓ Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл
- ✓ Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулна.

ТАВ. БҮТЭЭН БАЙГУУЛАЛТ, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН БОДЛОГО

- ✓ Эдийн засгийн үр өгөөжөө өгөх хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлнэ.
- ✓ Боломжтой Гэр хорооллын айл өрхийг инженерийн шугамд холбоно.
- ✓ Суманд шаардлагатай байгаа барилга байгууламжийг барьж ашиглалтад оруулна.

1.1 Эрүүл иргэн.

1.1.1 “Элэг бүтэн Монгол” хөтөлбөрийг үргэлжлүүлж, “Хавдрын эсрэг хамтдаа” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.

1.1.2 “Эрүүл шүд-Эрүүл хүүхэд” хөтөлбөрийг үргэлжлүүлж, хүүхдийн хоолойн архаг /ангина/ өвчнийг эрт илрүүлж эмчлэн, ирээдүйд учрах эрүүл мэндийн эрсдэлээс бага насанд нь сэргийлэх “ Эрүүл ирээдүй” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.

1.1.3 Эрдэнэдалай сумын 22 ортой эмнэлгийн барилгын гадна тохижилтыг хийж дуусгана.

1.1.4 Авто машин, тоног төхөөрөмжийн хангалтыг стандарт түвшинд хүргэж, хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлж, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулна.

1.1.5 Малчин бүрийг урьдчилан сэргийлэх үзлэг оношилгоонд бүрэн хамруулах ажлыг зохион байгуулна.

1.1.6 Эрүүл мэндийн салбарын шилдэг ажилчдыг жил бүр шалгаруулж, эмч эмнэлгийн ажилчдын нийгмийн асуудал, ажиллах орчин нөхцөлийг сайжруулна.

1.2. Боловсролтой иргэн

1.2.1 Багш нарын мэргэжлийн тасралтгүй хөгжлийг дэмжиж, мэргэжил дээшлүүлэх гадаад, дотоод сургалт, үйл ажиллагаанд хамруулж “Чадварлаг багш” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

1.2.2 Суманд 200 хүүхдийн цэцэрлэгийн барилга барьж 2-р цэцэрлэгийг ажиглалтад оруулна. Ерөнхий боловсролын сургуулийн хичээлийн 440 хүүхдийн барилгын их засвар, шинээр 320 хүүхдийн сургуулийн шинэ байр барьж, 150 хүүхдийн дотуур байрыг засварлана.

1.2.3 Жил бүр сургууль, цэцэрлэгийн шилдэг багш, ажилчдыг шалгаруулж боловсролын салбарын ажилчдын нийгмийн асуудал, ажиллах орчин нөхцөлийг сайжруулна.

1.3 Үндэсний өв, соёл урлагийг дэмжигч иргэн

1.3.1 400 хүний суудалтай, 45 хүний номын сантай соёлын төв барилгыг ашиглалтад оруулна.

1.3.2 Сумын музейг байгуулна.

1.4 Эрүүл, идэвхтэй амьдралтай иргэн

1.4.1 Иргэд идэвхтэй хөдөлгөөн хийх, явган алхах, дугуй унах зориулалтын зам талбайтай болгоно.

1.4.2 Эрдэнэдалай сумын “ Бага олимп” наадмыг 2 жил тутамд зохион байгуулна.

1.4.3 Аймаг , бүсийн аварга шалгаруулах үндэсний болон олимпын төрлийн спортын уралдаан тэмцээнийг зохион байгуулна.

1.5 Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний эрх оролцоог нэмэгдүүлэх

1.5.1 Тусгай хэрэгцээ /хөгжлийн бэрхшээл/-тэй иргэдийн төвийн би болгож үйл ажиллагаа явуулах нөхцөлийг бий болгоно.

1.5.2 Тусгай хэрэгцээ /хөгжлийн бэрхшээл/-тэй иргэдийн эрх, оролцоог хангаж, нөхөн сэргээх эмчилгээ, сувилгаа хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлнэ.

1.5.3 Тусгай хэрэгцээ /хөгжлийн бэрхшээл/-тэй иргэдэд хэрэгцээт үйлчилгээ авах нөхцөлийг бүрдүүлж нийтийн эзэмшлийн барилга талбайд зориулалтын зам, шатыг суурилуулна.

1.5.4 Тусгай хэрэгцээ /хөгжлийн бэрхшээл/-тэй иргэнд ажлын байр бий болгосон ажил олгогчид санхүүгийн урамшуулал олгож, тусгай хэрэгцээ /хөгжлийн бэрхшээл/-тэй иргэнийг ажиллуулаагүй орон тоо тутамд төлөх, төлбөрийн хэмжээ, төрийн байгууллагын удирдах ажилтны хариуцлагыг нэмэгдүүлнэ.

1.6 Ажилтай, орлоготой иргэн

1.6.1 Өрхийн бичил бизнесийг дэмжиж, хүүгүй, барьцаагүй санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх бодлогыг хэрэгжүүлнэ.

1.6.2 Орлого багатай өрхийн ажил эрхлээгүй насанд хүрсэн гишүүдийг мэргэшил эзэмшүүлэх, ур чадварыг нь ахиулах сургалтад хамруулж, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ.

1.6.3 Их дээд болон мэргэжлийн сургууль төгсөж буй залуучуудыг орон нутагтаа ажиллах боломж нөхцөлөөр хангана.

1.6.4 Зорилтот бүлгийн иргэдийг хөдөлмөрийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагатай хамтран ажлын байраар хангана.

1.7 Залуучуудын хөгжлийг дэмжинэ

1.7.1 Гарааны бизнес эрхлэгч оюутан залуучуудад бизнесээ тэлэх, эрчимжүүлэхэд шаардлагатай мэдлэг, ур чадвар олгох цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

1.7.2 Гэр бүл, хүүхэд, оюутан залуучууд чөлөөт цагаа зөв боловсон өнгөрөөх орчин нөхцөлийг бий болгоно.

1.7.3 Оюутан, Залуучууд, өсвөр үеийнхнийг гадны сөрөг нөлөө, бусдын дарамт, гэмт хэрэгт өртөх, мансууруулах болон сэтгэцэд нөлөөлөх бодис хэрэглэхээс сэргийлэх, цахим орчин дахь аюулгүй байдлыг хангах хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.

1.7.4 Эрдэнэдалай суманд Залуучуудын хөгжлийн төвийг бий болгож үйл ажиллагааг дэмжиж ажиллана.

1.8 Ахмадын хөгжлийг дэмжинэ

1.8.1 Ахмад настны мэдээлэл авах, хөгжих боломжийг бүрдүүлсэн “Ахмадын өргөөг өргөтгөн үйл ажиллагааг тогтмолжуулна.

1.8.2 Хөдөлмөрийн чадвартай ахмадуудын орлогоо нэмэгдүүлэх боломжийг бүрдүүлнэ.

1.8.3 Ахмадуудын урлаг, спортын наадмыг 2 жил тутамд зохион байгуулна.

1.8.4 Ахмад настны хөгжил хамгааллын үндэс”-ний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

1.9 Нийгмийн хамгааллын бодлогыг оновчтой хэрэгжүүлнэ

1.9.1 Орлого багатай өрхийн нийгмийн хамгаалал, амьжиргааг дээшлүүлэх, олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээг чанаржуулна.

1.9.2 Амьжиргааны баталгаажих түвшнээс доогуур орлоготой иргэдэд эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ авах “Цахим карт” бий болгоно.

1.9.3 Зорилтод бүлгийн өрхийн хөгжил, хамгааллыг сайжруулах үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг сайжруулна.

1.10. Хүүхэд, гэр бүл эмэгтэйчүүдийн хөгжил

1.10.1 Хүүхдийг зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлж хүүхэд олноор зорчих хэсгийг гарц, хурд сааруулагч, гэрлэн дохио, камертай болгоно.

1.10.2 Хүүхдийн тоглоомын талбай, орчны стандартыг мөрдүүлж хүүхдэд аюулгүй бүрдүүлнэ.

1.10.3 Эмэгтэйчүүдийн товлот дархлаажуулалтыг нэвтрүүлж умайн хүзүүний хорт хавдраас сэргийлэх, хөхний эрүүл мэндийг хамгаалах “Энх Бүсгүй” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.

1.10.4 Хүүхэд, эмэгтэйчүүдийн эсрэг хүчирхийллийн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, тэднийг хамгаалах төв”- байгуулж үйл ажиллагааг дэмжин ажиллана.

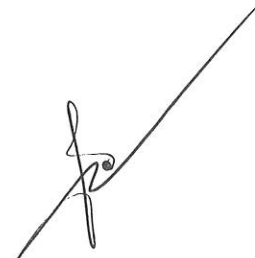
2.1 Мэргэшсэн чадварлаг төрийн алба

2.1.1 Төрийн удирдах болон жинхэнэ, үйлчилгээний албан хаагчдын ажлын гүйцэтгэл, ёс зүй, сахилга хариуцлагыг шалгуур болгон шалгаруулж нийгмийн асуудал, ажиллах орчин нөхцөлийг сайжруулна.

2.1.2 Авилгаас урьдчилан сэргийлэх, төрийн албан хаагчдыг тасралтгүй сургаж хөгжүүлэх, цахим сургалтын хөтөлбөрийг үр дүнтэй хэрэгжүүлнэ.

2.1.3 ЗДТГ-ын барилга шинээр барина.

2.2 Хүнд сурталгүй -Цахим Эрдэнэдалай

2.2.1 Суманд төрийн цахим үйлчилгээ “Хур” системийг нэвтрүүлнэ.

2.3 Шилэн тендерийг зохион байгуулна.

2.3.1 Төсвийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагаа /Тендер/-г нээлттэй ил тод шилэн болгоно.

2.4 Хариуцлагатай уул уурхайг бий болгоно.

2.4.1 Уул уурхайн бүтээгдэхүүний тээвэрлэлтийг байгаль орчинд сөрөг нөлөөгүйгээр зохион байгуулахад шаардлагатай арга хэмжээг авч, нийгмийн хариуцлагын гэрээ байгуулан хамтран ажиллана.

2.5 Ногоон хөгжлийн бодлогыг хэрэгжүүлнэ.

2.5.1 Аймаг сумын төвийг бүсчилсэн ногоон хөгжлийн хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөрт хамруулж, суманд “Сумын хөгжил” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.

2.5.2 Эрдэнэдалай сумын ундны усны эх үүсвэрийг шинэчлэн тогтооно.

2.5.3 Сумын Цагаан овоо нүүрсний ордыг түшиглэн шахмал түлшний үйлдвэр барьж, сум, аймаг, зэргэлдээ сумдын орон нутгийн агаарын бохирдлыг бууруулна.

2.5.4 Сумын хог хаягдлын менежментийг сайжруулж тусгайлсан хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.

3.1 Малчдын амьжиргааг сайжруулна.

3.1.1 Сумын малын махыг улс аймагт сурталчлан таниулж “Эрдэнэдалайн Мах”, “Айраг” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

3.1.2 Суманд махны үйлдвэрийг байгуулж дагалдах түүхий эд боловсруулах цех байгуулна.

3.1.3 Хөдөө аж ахуйн салбарт малчид, тариаланчдын залгамж халааг бэлтгэх” Илгээлтийн эзэн-III” аяныг хэрэгжүүлнэ.

3.2 Малаас гарах бүтээгдэхүүний үр өгөөжийг нэмэгдүүлнэ.

3.2.1 Эрдэнэдалай сумын “ширгүүн говийн хонь”-ийг шинжлэх ухааны үндэслэлтэй судалж баталгаажуулна.

3.2.3 “Монгол мал-2” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, малыг эрүүлжүүлэх, чанар, ашиг шимийг сайжруулах ажлыг эрчимжүүлж, малын тоог чанарт шилжүүлж ашиг шим, хүртээмжийг сайжруулах ажлыг зохион байгуулна.

3.3 Мал эмнэлгийн үйлчилгээг чанаржуулна.

3.3.1 Халдварт өвчинтэй тэмцэх, мал сүргийг бүрэн вакцинжуулах ажлыг жил бүр зохион байгуулна.

3.3.2 Мал эмнэлгийн үйл ажиллагааг сайжруулан малын эмч, зоо техникчдийг бодлогоор бэлтгэж сум, орон нутагт ажиллуулна.

3.3.4 Мал эмнэлэг үржлийн тасгийн үйл ажиллагааг дэмжиж машин техник хэрэгслээр хангана.

3.4 Бэлчээрийн менежментийг сайжруулна.

3.4.1 Бэлчээрийн усан хангамжийг нэмэгдүүлж бэлчээрт гүн өрмийн худаг жилд 2 - оос доошгүй, энгийн уурхайн худаг 10-аас доошгүйг сэргээн засварлах буюу шинээр гаргана.

3.4.2 Бэлчээрийн хөнөөлт үлийн цагаан оготнотой байгальд халгүй энгийн механик арга болон микробиологийн аргыг хослуулан тэмцэж бэлчээрийг хамгаална.

3.4.3 Бэлчээрийг зүй зохистой ашиглахад чиглэсэн тэжээлийн ургамал тариалах, бэлчээрийг хашиж хамгаалах санал санаачилгыг дэмжинэ.

3.5 Хүнсний болон газар тариаланг дэмжинэ

3.5.1 Хүлэмжийн аж ахуйг хөгжүүлэх замаар хүнсний нарийн ногооны нийлүүлэлтийг нэмэгдүүлнэ.

3.5.2 Суманд усжуулалтыг нэмэгдүүлж чацаргана, төмс, хүнсний ногоо тариалах хувь хүн ,аж ахуйн нэгжийг дэмжинэ.

3.5.3 Газар тариалан эрхлэгчдийн үйл ажиллагааг дэмжиж, стандартын шаардлага хангасан зоорины хангалтыг нэмэгдүүлнэ.

4.1 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжинэ

4.1.1 Суманд мах,сүү, хоёрдогч түүхий эд боловсруулах үйлдвэр, бизнес инкубатор төв байгуулна.

4.1.2 Орон нутгийн онцлогтой брэнд хүнсийг дотоод, гадаадын зах зээлд гарах нутгийн иргэдийн өргөн оролцоотой хоршоог бий болгож шинээр байгуулахыг дэмжинэ.

4.1.3 Нутгийн онцлогт нийцсэн жижиг, дунд үйлдвэр байгуулна.

4.2 Төрөлжсөн аялал жуулчлал бий болгоно.

4.2.1 Жуулчдад үзүүлэх уламжлалт зан заншил, нутгийн онцлогтой бүтээгдэхүүн үйлчилгээ / Айрагны баяр, тэмээний баяр, Ардын урлагийн наадам г.м/-г сурталчлах.

4.2.2 Орон нутгийн онцлогийг илтгэсэн бэлэг дурсгал, гар урлалын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл иргэн, аж ахуйн нэгжийг дэмжин орлогыг нь нэмэгдүүлэх.

4.2.3 Аялал жуулчлалын гадаад хамтын ажиллагаа, олон улсын сурталчилгаа, маркетингийн ажлыг эрчимжүүлж жуулчдын тоог нэмэгдүүлнэ.

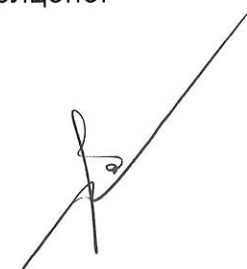
4.3 Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл

4.3.1 Гадаад хамтын ажиллагаагаа тэлж аймгийн холбоо тогтоосон .БНХАУ, ОХУ, Өмнөд Солонгос, Япон, Чех зэрэг улс орнуудтай сумын харилцааг өргөжүүлнэ.

4.3.2 Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд шинжлэх ухаан, технологи, инновацийн тэргүүлэх чиглэлд хөрөнгө оруулалт санхүүжилт татан бичил бизнес эрхлэгч нарыг дэмжих хөтөлбөр боловсруулна.

4.3.3 Жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчдийн бараа бүтээгдэхүүнийг гадаад, дотоодын зах зээлд нэвтрүүлэх үзэсгэлэн худалгааг тогтмол зохион байгуулж, улс, олон улсын чанартай үзэсгэлэн худалдаанд үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг оролцуулна.

4.3.4 “Дундговь түншлэл” арга хэмжээнд жил бүр зохион байгуулалттай оролцоно.

4.4 Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулна.

4.4.1 Сумын хэмжээнд нийтийн хоол, зочид буудал болон бусад үйлчилгээний чиглэлээр орчин үеийн стандартад нийцсэн үйлчилгээний төв байгуулах санал санаачилгыг бүрэн дэмжинэ.

5.1 Эдийн засгийн үр өгөөжөө өгөх хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлнэ.

5.1.1 Сумын төвийн хорооллуудын гудамжийг 100 хувь гэрэлтүүлэгтэй болгоно.

5.1.2 Албан байгууллага, аж ахуйн нэгж, нийтийн орон сууцнуудын гадна гэрэлтүүлэг, гоёлын гэрэл, чимэглэлийг нэмэгдүүлнэ.

5.2. Гэр хорооллын дахин төлөвлөлтийг хийнэ.

5.2.1 Өрх бүр мод тарих хөдөлгөөнийг өрнүүлж, хорооллын ногоон байгууламжийн хэмжээг нэмэгдүүлнэ.

5.2.2 Аж ахуйн нэгж, худалдаа үйлчилгээний байгууллагуудын орчныг тохижилтыг сайжруулж, зүлэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулна. Ногоон байгууламж бүхий цэцэрлэгт хүрээлэнгийн тоог нэмэгдүүлнэ.

5.2.3 Ногоон байгууламж бүхий цэцэрлэгт хүрээлэнгийн тоог нэмэгдүүлнэ.

5.2.4 Сумын ногоон байгууламжийн усалгааны системийг шийдвэрлэнэ.

5.3.1 Гэр хорооллын дэд бүтцийг сайжруулан, иргэдийн ая тухтай орчинд амьдрах нөхцөлийг бий болгох "Хашаандаа сайхан амьдаръя" дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

5.3.2 Гэр хорооллын инженерийн дэд бүтцийг нэмэгдүүлнэ.

5.3.3 "Шинэ гудамж", "Шинэ хороолол" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

5.3.4 Сумын хөрсний бохирдлыг бууруулах зорилгоор "Эко жорлон"-гийн хэрэглээг нэмэгдүүлж, нүхэн жорлонг 50-н хувиар бууруулна.

5.3.5 Нийтийн эзэмшлийн зам, талбай, гэрэлтүүлгийн арчилгаа, засвар үйлчилгээг бүрэн шийдвэрлэнэ.

Дэд бүтэц

5.4.1 Сумын төвийн цэвэр бохирын шугам сүлжээ, 100м³ –ийн цэвэрлэх байгууламжийн ажлыг хийж бүрэн дуусгана.

5.4.2 Гэр хорооллын газрыг дахин зохион байгуулах төслийг хэрэгжүүлж 30 өрхийн тохилог амины орон сууцны хорооллыг байгуулна.

5.4.3 Зөвшөөрөл олгогдсон барилгажилт төслийн хүрээнд 20 айлын орон сууцны хорооллыг бий болгоно.

5.4.4 Ашиглалтын шаардлага хангахгүй орон сууцны барилгуудыг буулгаж шинээр 12 айлын орон сууцыг барина.

5.4.5 "Түрээсийн орон сууц" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж 20 өрхийг хямд орон сууцаар хангана.